

อายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์หญ้าที่ระดับความชื้นต่าง ๆ กันใน

กระป๋องสังกะสีชนิดกาวขึง

ดิเรก วัชรปราชญ์อำไพ^{1/} จันทกานต์ อรรถนันท์^{2/} พรเทัญ มุ่งศักดิ์^{2/}
ศวันยา วิทยานุกาพนิยม^{2/} อุตัย สิริกันชัย^{1/}

บทคัดย่อ

การทดลองหาอายุความงอกของเมล็ดหญ้า (Brachiaria ruziziensis)

และเฮมิล (Panicum maximum cv. Hamil) ที่เก็บในภาชนะกระป๋องปิดสนิท โดยใช้เมล็ด
หญ้าที่มีความชื้นเบื้องต้นก่อนเก็บรักษา 10%, 8% และ 6% เก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิห้อง ณ ศูนย์
วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง จากการทดลองพบว่าการเก็บรักษาเมล็ดหญ้าและเฮมิลที่มีความชื้นต่ำ
6% จะมีความงอกอยู่ได้นาน 23 เดือน นานกว่าเมล็ดหญ้าที่มีความชื้นสูง 8% ซึ่งมีความงอก
นาน 16 เดือน ส่วนเมล็ดหญ้าที่เก็บในถุงผ้าดิบ จะมีความงอกสูงสุด 50% ในเดือนที่ 5 หลังเก็บ
เกี่ยวเมล็ดหญ้าเฮมิลที่มีความชื้นต่ำ 6% มีอายุความงอกอยู่ได้ 24 เดือน เมล็ดหญ้าเฮมิลที่มีความชื้น
8% จะมีอายุความงอกนาน 18 เดือน และเมล็ดเฮมิลที่ใส่ถุงผ้าดิบมีอายุความงอก 16 เดือน
แสดงให้เห็นว่าการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์หญ้า และเฮมิลที่มีความชื้นต่ำ 6% และ 8% เก็บรักษา
ในภาชนะกระป๋องปิดสนิทมีแนวโน้มว่ามีอายุความงอกนานกว่าเมล็ดที่บรรจุในถุงผ้าวางไว้ในสภาพ
อุณหภูมิห้องปกติโดยทั่ว ๆ ไป

* โครงการวิจัยลำดับที่ 13-0555-29

1/ กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์

2/ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

Longevity of Grass Seed Stored at Different
Levels of Moisture Content in Can Sealed With Wax.*

Laksana Vuthiprachumpai^{1/} Jantakarn Arananant^{2/}
Saranya Witayanuparpyuenyong^{2/} Pornpen Padungsak^{2/}
and Uthai Leeratanachai^{1/}

Abstract

Study on the longevity of germination of Ruzi and Hamil grass seeds had been kept in wax sealed can. Grass seed of two varieties with initial moisture content of 10 %, 8 % and 6 % stored under room temperature at Pakchong Animal Nutrition Research Center.

The result showed significant difference in germination among ruzi and hamil grasses. The 6 % moisture content seed could be maintained for 23 months after storage which was better than the 8 % moisture content seed. Ruzi seed, packed in cloth bags, had the highest germination (50%) at the 5th month after storage. Hamil seed of 6 % moisture content was the highest germination percentage, it could be kept with in 24 months storage and 18 months for the 8 % moisture content seed. The hamil seed stored in cloth bag had no germinated seed after 16 months storage. Ruzi and Hamil grass seed with low moisture content of 8 % had the highest germination untill the end of the storage period, with maximum germination of 71 %, 74 % . This indicated that there was more effective method of containing low moisture content grass seeds at 6 % and 8% wax sealed can.

* Research Project No. 13-0555-29.

1/ Animal Nutrition Division.

2/ Pakchong Animal Nutrition Research Center.

คำนำ

จากประสบการณ์การจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ทุเรียนและเฮมิล มักจะพบกับปัญหาจากเกษตรกร นำเมล็ดพันธุ์ไปปลูกแล้วเมล็ดไม่คอร่องหรือออกน้อย อันเป็นผลมาจากหลายสาเหตุ เช่น เมล็ดทุเรียน อาจจะอยู่ในระยะพักตัว หรือในระหว่างเก็บรักษาเมล็ดเสื่อมคุณภาพลง นอกจากนี้ความชื้นภายในเมล็ด คุณภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ในระหว่างเก็บรักษา วิธีการเก็บรักษาก็ยังมีผลต่อการทำให้เมล็ดเสื่อมคุณภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้อายุความงอกอยู่ได้นาน ต้องคำนึงถึงหลักในการปฏิบัติต่อเมล็ดพันธุ์ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากเมล็ดพันธุ์เป็นสิ่งที่มีชีวิต Harington (1959) กล่าวว่าถ้าลดความชื้นของเมล็ดพันธุ์ลงอีก 1 เปอร์เซ็นต์ จะสามารถเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ได้นานอีกหนึ่งเท่าตัว Delouch et al. (1968) แนะนำว่าเมล็ดที่จะเก็บในภาชนะปิดสนิทต้องมีความชื้นต่ำกว่าเมล็ดพันธุ์ที่จะเก็บรักษาไว้ในภาชนะที่สามารถแลกเปลี่ยนความชื้นกับบรรยากาศภายนอกได้ ถ้าความชื้นของเมล็ดสูง เมล็ดจะมีอัตราการหายใจสูง แกสและความร้อนที่เป็นผลพลอยได้จากการหายใจจะกลับเป็นอันตรายต่อเมล็ดเอง เพราะไม่มีการถ่ายเทอากาศ หลักการของวิธีนี้ก็คือต้องลดความชื้นของ เมล็ดลงเพื่อลดอัตราการหายใจให้ต่ำสุด แล้วบรรจุในภาชนะปิดสนิท เพื่อไม่ให้มีการแลกเปลี่ยนความชื้นระหว่างเมล็ดกับบรรยากาศ ดังนั้น การเก็บเมล็ดพันธุ์ในภาชนะปิดสนิทจึงควรลดความชื้นของเมล็ดพันธุ์ให้ต่ำกว่าปกติอีก 2 - 3 %

ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาเพื่อหาข้อปฏิบัติ สำหรับการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ทุเรียน และเฮมิลที่ลดระดับความชื้นต่าง ๆ กัน เก็บรักษาในภาชนะกระป๋องปิดสนิทด้วยขี้เถ้าให้เมล็ดพันธุ์มีความงอกนานอยู่ในระดับเป็นเมล็ดพันธุ์ได้

อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

ใช้เมล็ดพันธุ์ และเมล็ดที่เก็บเกี่ยว ปี 2528 ผลิจากศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง โดยจัดวางแผนการทดลองแบบ Factorial in Completely randomized design มี 4 ซ้ำ ประกอบด้วย วิธีการเก็บ 4 วิธี คือ เก็บเมล็ดพันธุ์ที่ความชื้น 10, 8, 6% ในกระป๋อง ปิดผนึกด้วยขี้ผึ้ง และเก็บเมล็ดในถุงผ้าดิบ โดยมีระยะเวลาเก็บรักษาที่แตกต่างกันตั้งแต่ 1 เดือน ถึง 24 เดือน

วิธีปฏิบัติ นำเมล็ดพันธุ์ และเมล็ดที่มีความชื้นเบื้องต้น 9.7% และเมล็ด 10.1% ซึ่งเกิดจากความชื้นสูง จนความชื้นเมล็ดพันธุ์และเมล็ดเหลือ 8% และ 6% ตรวจสอบความงอกเบื้องต้นของเมล็ดพันธุ์และเมล็ดทุกระดับความชื้น นำเมล็ดพันธุ์ปรับระดับความชื้นแล้วใส่กระป๋อง กระป๋องละประมาณ 1 กิโลกรัม ปิดฝาผนึกรอยต่อของกระป๋อง และบนฝาค่อยๆ หลอมเหลวเพื่อ กันไม่ให้การคายเหวอากาศระหว่างภาชนะกับอากาศภายนอกทั้งเมล็ดพันธุ์และเมล็ด เก็บใส่ถุงผ้าดิบอย่างละประมาณ 3 กิโลกรัม หลังบรรจุเมล็ดพันธุ์ใส่ภาชนะบรรจุทุกวิธีการเก็บ นำภาชนะทั้งหมดไปวางไว้ในชั้นไม้เก็บรักษาในห้องเก็บเมล็ดพันธุ์ของศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

ศึกษาคุณภาพโดยการตรวจสอบความงอก

ทุก ๆ เดือน สุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ทั้ง 2 ชนิด ที่ระดับความชื้นต่าง ๆ กันทุกระดับและตัวอย่างเปรียบเทียบนำมาตรวจสอบความชื้นและความงอก การตรวจสอบความงอกทำ 4 ซ้ำ ๆ ละ 100 เมล็ด เพาะในจานแก้ววางไว้ในอุณหภูมิห้องปกติ โดยการใช้น้ำตรวจสอบความงอกเมล็ดพันธุ์ ส่วนเมล็ดและเมล็ด ตรวจสอบความงอกใช้น้ำ และ 0.2% KNO_3 ด้วย ตรวจนับความงอกครั้งแรก ในวันที่ 7 หลังจากเพาะนับความงอกของเมล็ดพันธุ์ครั้งสุดท้ายวันที่ 21 และเมล็ดและเมล็ดวันที่ 28

หลังเพาะเมล็ดทุยทุกเดือน แล้วเฉลี่ยค่าความงอกของต้นอ่อนปกติ จนกว่าความงอกลดลงต่ำกว่า 30% ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานความงอกของเมล็ดพันธุ์ทุย และเมล็ดของกองอาหารสัตว์

การตรวจสอบความชื้น

สุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ทุย และเมล็ดทุยกระกับความชื้นและดูงา โดยอบด้วยวิธีการอบตามมาตรฐานสากลของการตรวจสอบเมล็ดพันธุ์พืช (ISTA, 1985) อบที่อุณหภูมิ 130 °C นาน 1 ชม. โดยทำ 2 ซ้ำ แล้วนำน้ำหนักที่เปลี่ยนแปลงมาคำนวณความชื้นภายในเมล็ด คำนวณความชื้นจากค่าเฉลี่ยโดยสูตร

$$\% \text{ ความชื้น} = \frac{\text{น้ำหนักเมล็ดที่หายไป}}{\text{น้ำหนักเมล็ดก่อนอบ}} \times 100$$

การวิเคราะห์ทางสถิติ โดย Analysis of Variance ของ Factorial in Completely randomize design และเปรียบเทียบค่าความแตกต่างโดยวิธี Least Significant Difference (LSD.). การทดลองนี้ ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างเดือนมกราคม 2529 - ธันวาคม 2530

ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการตรวจสอบเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดทุยที่เก็บในภาชนะกระป๋องปิดสนิท พบความชื้นเบื้องต้นก่อนเก็บ 10%, 8% และ 6% เก็บรักษาในอุณหภูมิห้องประมาณ 2 ปี (ตามตารางที่ 1) พบว่าค่าเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความชื้นของเมล็ดก่อนเก็บ และระยะเวลาในการเก็บรักษา มีปฏิกริยาสัมพันธ์ (Interaction) กัน จะเห็นว่าเปอร์เซ็นต์เมล็ดพันธุ์ทุยที่มีความชื้น 10% จะเสื่อมความงอกเร็วกว่า โดยมีความงอกสูงสุด 61% ในเดือนที่ 4

ของการเก็บรักษาเมล็ดพืชที่ความชื้นภายในเมล็ด 8% มีความงอกสูงสุด 63% ในเดือนที่ 10 ของการเก็บรักษา และมีอายุความงอกอยู่ได้ 16 เดือน หลังเก็บรักษา เมล็ดพืชที่ความชื้นภายในเมล็ด 6% มีความงอกสูงสุด 79% ในเดือนที่ 4 ของการเก็บรักษาและคงความงอกเกินมาตรฐานกองอาหารสัตว์ ซึ่งเท่ากับ 30% ได้ตั้งแต่เดือนแรกของการเก็บรักษา กุมภาพันธ์ 2529 - ธันวาคม 2530 (ตารางที่ 3) ประมาณ 2 ปี แต่ในช่วง 4 เดือน ตั้งแต่กรกฎาคม 2529 - ตุลาคม 2529 ความงอกต่ำกว่ามาตรฐานกองอาหารสัตว์ ส่วนเมล็ดพืชที่เก็บในถุงผ้าดิบ ซึ่งเป็นภาชนะถ่ายเทอากาศได้ จะถูกความชื้นจากอากาศ ทำให้ความชื้นเพิ่มเมล็ดจะเสื่อมคุณภาพเร็วขึ้น จะมีอายุความงอกอยู่ได้ประมาณ 5 เดือน หลังเก็บรักษาจะเห็นได้ว่าเมล็ดที่มีความชื้น 6% จะรักษาความงอกอยู่ได้ประมาณ 23 เดือน นานกว่าเมล็ดที่มีความชื้น 8% มีความงอก 16 เดือน ซึ่งตรงกับพฤติกรรมการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ว่า เมล็ดพันธุ์ชนิดเดียวกัน จากแหล่งผลิตเดียวกัน นำมาเก็บรักษาไว้ภายใต้สภาพแวดล้อมอย่างเดียวกัน เมล็ดที่มีความชื้นสูงกว่าจะเสื่อมความงอกเร็วกว่าเมล็ดที่มีความชื้นต่ำ

เมล็ดพืชโฮมิลความชื้นภายในเมล็ด 10% และ 8% เพาะด้วยน้ำ ความงอกต่ำกว่ามาตรฐานกองอาหารสัตว์ 30% ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2529 - พฤศจิกายน 2529 อาจเป็นเพราะเมล็ดอยู่ในระยะพักตัว เมื่อทดสอบด้วย 0.2% KNO_3 ที่เมล็ดมีความชื้น 10% และ 8% 2 ระดับ พบว่าความงอกต่ำกว่ามาตรฐานกองอาหารสัตว์ (30%) เช่นกัน

เมล็ดโฮมิลความชื้น 6% (ตามตารางที่ 3) ในปี 2 เพาะด้วยน้ำมีความงอกเกิน 30% ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2529 เป็นต้นไป มีความงอกสูงสุด 76% ในเดือนพฤษภาคม 2530 เมื่อใช้ 0.2% KNO_3 พบว่าเมล็ดงอก 72% จะเห็นได้ว่าโปรแตสเซียมในทรายไม่ช่วยยให้เมล็ดงอกที่เพิ่มขึ้นตรงกับรายงานของ Harty (1983) ว่า โปรแตสเซียมในทราย 0.2% จะไม่ช่วยเร่งความงอกในเมล็ดที่มีอายุเกิน 1 ปี ส่วนเมล็ดโฮมิลในถุงผ้าดิบมีความงอกสูงสุด 70% ในเดือนมีนาคม 2530 และมีความงอกตามมาตรฐานกองอาหารสัตว์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2530 - มิถุนายน 2530

จากผลการตรวจสอบความงอก พบว่า ทั้งเมล็ดพันธุ์สูงและเมล็ด ความงอกในแต่ละ
เดือนมีผลแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสาเหตุการดูดตัวอย่างและเมล็ดพันธุ์ของนั้นไม่มีความสม่ำเสมอ
ภายในกองเมล็ดพันธุ์เอง เมื่อนำมาทดลองจึงเกิดสาเหตุดังกล่าวแล้วนั้น แต่ทั้ง 2 พันธุ์ก็ยังพบว่าที่
ความชื้นภายในเมล็ดทำ 6 เปอร์เซ็นต์และ 8 เปอร์เซ็นต์ เก็บในภาชนะปิดผนึกจะมีอายุความงอก
ยาวนานกว่าเมล็ดที่บรรจุในภาชนะถุงผ้าที่ถ่ายเทอากาศได้ ซึ่งตรงกับรายงานของ Bass and
Starwood (1978) ว่าเมล็ดพันธุ์สูง-ซอกัมที่เก็บในภาชนะปิดผนึกจะมีอายุความงอกดีกว่า
เมล็ดพันธุ์ที่เก็บในภาชนะของกระดาษที่ถ่ายเทอากาศได้

ความชื้นของเมล็ดพันธุ์ (Seed moisture content)

ผลการตรวจสอบความชื้นของเมล็ดพันธุ์สูง (ตามตารางที่ 4) เมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้น
ก่อนเก็บ 10% และ 8% จะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นไม่เปลี่ยนแปลงจนถึงเดือนที่ 9 เมล็ดพันธุ์ที่
ความชื้น 6% จะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ 4 เดือน เดือนที่ 6 - 9 ความชื้นเปลี่ยน-
แปลงเพิ่มขึ้นไปบ้าง อาจเป็นเพราะในระหว่างปฏิบัติการทดลองเปิดกระป๋องเก็บตัวอย่างเมล็ด
มาวิเคราะห์ผล ความชื้นจากภายนอกอาจจะเข้าไปในระหว่างเปิดกระป๋อง ตั้งแต่เริ่มเก็บจนถึง
เดือนสุดท้าย ความชื้นเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย แต่เมล็ดพันธุ์สูงที่เก็บในถุงผ้าดิบจะมีความชื้นเปลี่ยน-
แปลงตามสภาพอากาศภายนอก

ผลการตรวจสอบความชื้นเมล็ดพันธุ์สูงเมล็ดที่มีความชื้น 10% และ 8% ก่อนการเก็บรักษา
ความชื้นจะมีค่าคงที่ตลอดเวลาการเก็บถึง 9 เดือน จะเห็นได้ว่า กระป๋องปิดผนึกบรรจุเมล็ดที่ระดับ
ความชื้น 2 ระดับนี้ มีประสิทธิภาพในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เมล็ดสูงความชื้นก่อนเก็บ 6 %
ความชื้นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมล็ดสูงที่เก็บในถุงผ้าดิบซึ่งเป็นวัสดุที่ไม่ป้องกันความชื้น
ความชื้นของ เมล็ดสูงจะเปลี่ยนแปลงตามสภาพอากาศภายนอกเช่นกัน

การวางที่ 1 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้นภายในเมล็ด 10 % , 8% และ 6 % บรรจุในปิปนิทก้วยซีมิ่ง เก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิห้อง

ระยะเวลาเก็บ	อุณหภูมิ	ความชื้นภายในเมล็ดก่อนเก็บ			ค่าเฉลี่ย B
		10 %	8 %	6%	
1 กพ. 29	17.5	20.25	36.75	48.51	30.75
2 มีค. 29	23.25	29	39.5	29.5	30.31
3 เมย. 29	38.25	49	58.75	40.25	46.56
4 พค. 29	45.25	60.5	59.5	79	61.06
5 มิย. 29	50.5	46.75	45.5	42.75	46.38
6 กค. 29	11.5	25.5	20.75	25.25	20.75
7 สค. 29	27	8	6.75	8.25	12.5
8 กค. 29	5	9.25	13.5	16.25	11
9 .คค. 29	14.25	19.25	43.5	26	25.75
10 พย. 29	37.75	48	63.5	45	52
เฉลี่ย A	27.03	32.93	38.8	36.08	

CV = 22.50 %

LSD.05 ความชื้นภายในเมล็ด = 10.61 %

LSD.01 ความชื้นภายในเมล็ด = 14.03 %

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้นภายในเมล็ด 10 %, 8 % และ 6 % บรรจุในปีปลูกข้าวขึ้น เก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิห้อง

ระยะเวลาเก็บ	เก็บใน ถุงผ้า	ความชื้นภายในเมล็ดก่อนเก็บ					
		10 %		8 %		6 %	
		ทดสอบความ งอก	ทดสอบความ งอก	ทดสอบความ งอก	ทดสอบความ งอก	ทดสอบความ งอก	ทดสอบความ งอก
		น้ำ	0.2%KNO ₃	น้ำ	0.2%KNO ₃	น้ำ	0.2%KNO ₃
1 กพ. 29	12	3	22	16	32	25	48
2 มีค. 29	20	22	26	10	25	23	24
3 เมย. 29	13	14	22	15	31	10	26
4 พค. 29	16	18	28	18	21	11	11
5 มิย. 29	9	27	20	12	20	10	11
6 กค. 29	11	24	28	18	18	11	27
7 สค. 29	4	18	21	20	17	29	55
8 กย. 29	16	13	18	17	28	27	27
9 ตค. 29	15	17	20	13	30	23	18
10 พย. 29	17	17	16	19	23	21	32
ค่าเฉลี่ย	13	17	22	16	25	19	28

C.V. = 26.61 %

LSD.05 ความชื้นภายในเมล็ด = 7.29 %

LSD.01 ความชื้นภายในเมล็ด = 9.59 %

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกปีที่ 2 ของเมล็ดทุเรียนและเมล็ด ที่มีควาามขึ้นภายใน
เมล็ด 10%, 8% และ 6% บรรจุในปีปลูกด้วยวิธีเก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิห้อง

ระยะเวลาเก็บ	เมล็ดทุเรียน				เมล็ดทุเรียน								หมายเหตุ
	เก็บในถุงผ้า	ความขึ้นในเมล็ดก่อนเก็บ			เก็บในถุงผ้า	ความขึ้นในเมล็ดก่อนเก็บ							
		10 %	8 %	6 %		10 %		8 %		6 %			
						น้ำ	0.2% KNO ₃	น้ำ	0.2% KNO ₃	น้ำ	0.2% KNO ₃		
ธ.ค. 29	25	52	33	62	15	—	—	35	25	40	48		
ม.ค. 30	32	—	73	63	16	—	—	44	52	42	45		
ก.พ. 30	9	—	—	60	70			—	—	51	45		
มี.ค. 30	13	—	32	61	41			68	68	76	72		
เม.ค. 30	4			57	27					61	73		
พ.ค. 30	0			71	10					62	74		
พ.ค. 30	0			35	0					61	64		

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความชื้นของเมล็ดพันธุ์ข้าวและเมล็ด บรจุในปณิกด้วยวิธีเก็บรักษาในอุณหภูมิห้อง

ระยะเก็บรักษา	เมล็ดพันธุ์ข้าว				เมล็ดพันธุ์ข้าว			
	เก็บในถุงผ้าดิบ	ความชื้นภายในเมล็ดก่อนเก็บ			เก็บในถุงผ้าดิบ	ความชื้นภายในเมล็ดก่อนเก็บ		
		10 %	8 %	6 %		10.1%	8 %	6%
กพ. 29	9.7	9.8	8.1	6.1	10.4	9.9	7.4	5.8
มีค. 29	9.3	10.3	9.1	7.4	9.5	10.4	9.2	6.8
เมย. 29	9.7	9.9	8.2	6.4	10.4	9.6	8.3	6.0
พค. 29	9.8	9.1	8.0	6.5	10.3	9.2	8.0	6.3
กค. 29	9.5	9.1	8.6	7.5	9.8	9.2	8.2	7.5
สค. 29	8.8	9.5	7.7	6.4	10.2	9.8	8.3	6.0
กย. 29	10.2	10.0	8.8	7.8	10.5	10.4	8.6	7.5
ทค. 29	10.2	9.5	8.2	7.1	10.4	9.5	8.1	7.4
ธค. 29	10.37	-	-	9.44	11.24	-	8.62	7.59
มค. 30	9.97	-	9.34	8.29	9.99	-	9.25	8.64
มีค. 30	9.56	-	-	7.64	9.77	-	-	6.81
เมย. 30	10	-	8.87	7.40	9.96	-	8.67	7
พค. 30	10.06	-	-	6.60	10.71	-	-	7.42
มิย. 30	9.37	-	-	6.92	9.63	-	-	6.68
ทค. 30	11.13	-	-	6.10	10.4	-	-	7.51
พย. 30	9.43	-	-	6.31	9.54	-	-	7.07

สรุปผลการทดลอง

จากผลการทดลองการเก็บเมล็ดพันธุ์ทุเรียนและเมล็ดไว้ในภาชนะกระป๋องปิดสนิทจะ
ให้ผลดีกว่าการเก็บเมล็ดพันธุ์ในสภาพอุณหภูมิห้องโดยทั่วไป นอกจากวิธีการก็ไม่ยุ่งยาก และเสีย
ค่าใช้จ่ายต่ำ เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยก่อนเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ควรลดความชื้นของ
เมล็ดทุเรียนด้วยการผึ่งแดดให้เหลือความชื้นประมาณ 8% และ 6% จะทำให้เมล็ดมีคุณภาพดี มีอายุ
ความงอกอยู่ในระดับเป็นเมล็ดพันธุ์ได้ประมาณ 18 เดือน และ 24 เดือน ตามลำดับ

กิจกรรมประกาศ

คณะผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบคุณ นายอิสระ กรีฑาพล หัวหน้าศูนย์วิจัยอาหารสัตว์
ปากช่อง จ.นครราชสีมา และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของทุกท่านที่ช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

Bass, L.N. and P.C. Stanwood. 1978. Long-Term Preservation of Sorghum Seed as Affected by Seed Moisture, Temperature, and Atmospheric Environment. Crops Science. 18 : 575 - 576.

Delouch, J.C. 1968. Seed Maturation. Proc. Short Course for Seedman. Seed Technology Laboratory, Mississippi State University, Mississippi. 18 : 25 - 34.

Harrington, J.F. 1959. Drying, Storing and packaging seeds to maintain germination and vigour. Proc. 1959. Mississippi Short course for seedmen, 89 - 107.

Harty, R.L., J.M. Hopkinson, B.H. English and J. Alder. 1983. Germination, dormancy and longevity in stored seed of *Panicum maximum*. Seed sci and Techol. 11 : 341 - 351.